

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 R.
Uredništvo in uprava,
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Odhod nemških delegatov iz Pariza. Protinemške demonstracije. — Na nemške delegate metali kamenje.

LDU. Nauen, 18. junija. (Brezlično.) Člani nemške mirovne delegacije, državni minister za zunanje stvari grof Brockdorff-Rantzau, državni minister Ranzberg, državni poštini minister Giesbert, prof. dr. Schucking in dr. Melhior so odpotovali v torek zvečer v spremstvu velikega števila strokovnjakov s posebnim vlakom iz Versaillesa v Weimar, da se posvetujejo z nemško vlado in nemško narodno skupščino o dogovoru aliirani in asociiranih vlad na nemške protipredloge. Pri odhodu je došlo med prebivalstvom v Versaillesu do krepkih protinemških demonstracij.

Na poti iz hotela des Reservoirs v Versaillesu na kolodvor Moisy le Roivon, odkoder je odšel poseben vlak nemške mirovne delegate v Weimar, so metali iz množice na posamezne avtomobile kamenje. Vsled tega so bili več ali manj lahko ranjeni člani delegacije dr. Melhior, podpolkovnik Zulander, asesor dr. Meyer in Franz Dornblücht, ki so sedeli v avtomobilu z državnim poštanim ministrom Giesbertom. Demonstracije množice so trajale ves večer in so narastle do posebno duhega kričanja zlasti v trenutku, ko so se pokazali člani delegacije na cesti.

Nova mirovna pogodba z Nemčijo.

LDU. Pariz, 18. junija. (Dun. KU.) »Reuterjev urad« poroča: Mirovna pogodba se piše in tiska popolnoma nanovo. Vsebuje pojasnila, ki so v odgovoru na protipredloge,

ter bo dejanski nov dokument, dasi ostane v temeljnih načelih neizpremenjena. Pogodba bo objavljena na dan izročitve ali pa kak dan pozneje.

Kakšen bo odgovor Nemške Avstrije.

LDU. St. Germain, 14. junija. (Dun. KU.) — Zakasnelo. »Matin« opominja na to, da bi morala Nemška Avstrija z ozirom na govor Clemenceauja dne 2. junija izročiti svoje pripombe 16. junija zvečer. Nemški Avstrijci pa so prejeli samo del mirovne pogodbe in morejo tudi samo deloma odgovoriti. Kako bo torej mogel vrhovni svet, kakor se omenja v

govoru določiti rok, v katerem naj bi se izročil končni skupni odgovor? Kak odgovor? V koliko končnoveljavnen in v koliko celoten? — »Petit Parisien« piše, da se za ponedeljek pričakuje sporočilo avstrijskih mirovnih pogojev. Zdi se, da nepopolnost predložene pogodbe, piše list, pooblaščenec delo zelo otežuje.

Mednarodna mirovna organizacija.

LDU. Berlin, 18. junija. (Dun. KU.) Na glavnem zborovanju nemških mirovnih družb in osrednjega društva za mednarodno pravo je predsednik, profesor Quidde povdarjal v svojem poročilu, da je mednarodni urad v Bernu popolnoma odpovedal in da ga je tre-

ba reformirati. Z Angleži se bo moglo kmalu in brez težav zopet stopiti v zvezo. Težkoče pri vzpostavitvi medsebojnih zvez bodo na Francoskem, kjer tudi pacifisti kažejo protinemške tendence.

Splošna stavka v češko-nemških mestih.

LDU. Praga, 14. junija. (DKU Zakasnelo.) K splošnemu uporu v nemških pokrajinah Čehoslovaške poroča »Prager Tagblatt« iz Toplice: Splošna stavka je tu, kakor tudi po drugih nemško-čeških mestih dovedla do po-

polne ustavitve dela. Samo tamkaj, kjer je večina čeških delavcev zaposlena, poslušajo obrati, ker češki delavci ne priznavajo te stavke.

Proti anarhistom v Ameriki.

LDU. Amsterdam, 14. junija. (Dun. KU.) — Zakasnelo. »Times« poročajo po »Telegraafu« iz Washingtona: Ameriške oblasti so ukrenile energične odredbe proti anarhistom.

V New Yorku so preiskali takozvano poslaništvo ruske sovjetske republike in zaplenili veliko množino prevratne literature. Aretirali so boljševiškega zastopnika v Ameriki

Ludovika Martinsa in njegovo osobe ter jih izročili državni komisiji za preiskavo prevratne agitacije.

Enketa o agrarni reformi.

LDU. Belgrad, 17. junija. Danes ob 16 se je sestala v drugi belgrajski gimnaziji enketa, ki jo je sklical minister za agrarno reformo dr. Poljak, da se posvetuje o zakonu za agrarno reformo. Na enketo, ki bo trajala nekoliko dni, se imajo izvesti ona vprašanja agrarne reforme, ki jih parlamentarni odsek še ni rešil. Namen enkete je, čuti mnenje interesov obeh strani, kako bi se rešitev agrarnega problema mogla izvesti čim pravičnejše in popolnejše. Na enketo je došlo veliko interesentov iz vseh krajev naših dežel ter veliko število posestnikov in kmetov. Sejo je otvoril minister dr. Poljak, ki je naglašal, da so to prvič prišli interesi iz vseh dežel naše nove države k posvetovanju, da se rešijo važna vprašanja agrarne reforme. V svojem govoru je povdarjal veliki zgodovinski pomen agrarne reforme v socialnem razvoju našega naroda. Agrarna reforma je le nadaljevanje gibanja iz leta 1848, ki je imelo za posledico le odkupljenje kmetov, ni pa rešilo veliko število drugih kmetijskih vprašanj. Kmetje so takrat dosegli samo osebno svobodo, gospodarsko pa so ostali odvisni tudi naprej od velikih posestnikov. Avstro-ogrška politika je tudi nadalje vzdrževala fevdalizem, sicer v drugi obliki, da nagradi svoje verne služabnike in da ohrani v bodočnosti v fevdalni gospodi udane slugе svojega režima. Danes je zahteva časa, da se fevdalizem popolnoma odpravi, in sicer iz nastopnih razlogov: 1. To zahtevajo gospodarski interesi naroda, ker se s tem dvigne produkcija zemlje; 2. to je zahteva socialnih potreb, to zahteva naša narodna demokratska mentaliteta, katere jedro tvori v naši državi Srbija, to zahteva današnji duh časa v agrarnem delu. Ono zahteva tudi, da se ukine tudi ona posest, ki je nastala kapitalističnim potom. Ponovno naglašja, da hoče vlada prevzeti vso odgovornost za razvoj razmer v državi in da je treba s tem računati. Nalo se je razvila takoj debata o posameznih vprašanjih, ki zahtevajo nujne rešitve. Bosenski interesi bodo pojasnili svoje stališče v jutrišnji seji, ki je sklicana ob 10. dopoldne.

Italijani streljajo na hrvatsko ljudstvo.

LDU. Split, 17. junija. (DDU.) Iz Blata na Korčuli nam javljajo z dne 16. junija: Te dni je dospelo na otok še 50 italijanskih vojakov, da ojačijo dosedanje posadko. Namestili so takoj po raznih krajih strojnice. — Kasneje se je raznesla vest, da pridejo angleški častniki, ki bodo zasliševali ljudstvo glede njegovih želja. — Danes je prečital vo-

Jaški poveljnik major Verdinois raz balkon občinske hiše razglas, ki pozivlje ljudstvo, naj bo mirno in naj se vrne k svojemu delu. Medtem se je zbralo precej ljudi, zlasti dece. Nekomu se je izvil klic: »Živela Jugoslavija!« ki je zaoril potem iz ust vse množice. Italijanski vojaki in karabinerji so navalili nato na ljudstvo, začeli streljati z revolverji in biti s puškinimi kopiti ter s pestmi. Več ljudi je težko ranjenih. — Popoldne sta prispela z avtomobilom dva angleška častnika, ki ju je narod slovesno sprejel. Na vsem potu od Vele Luke do Blata (poldrugo uro) sta se vozila skozi špalir naroda, ki ju je obsipal s cvetkami in klical Ameriki, Angliji in Jugoslaviji »Živijo!« Ves čas karabinerji ljudstva niso nadlegovali. Komaj pa sta stopila angleška častnika v hišo, kjer se nahaja italijansko poveljništvo, so se surovosti obnovile. Karabinerji so začeli ljudstvo razganjati in so rabili pri tem zopet puškina kopita, bajonete in epsti. Več oseb je bilo ranjenih, nekatere težko. Angleška častnika sta gledala te prizore skozi okno in se zgražala. Kmalu je prišlo k angleškima častnikoma kot odposlanstvo 15 deklic in jima izročilo šopek cvetja rekoč: »Prosim Vas, rešite nas robstva!« Častnika sta se vsa ginjena zahvaljevala in sprejela nato uglednejše ljudi tega kraja, ki so jima razložili svoje jade. Zatem sta zaslala častnika tudi tukajšnje Italijane, bilo jih je vsega skupaj pet, od teh sta dva celo tujca. — Drugi dan je prišel iz Korčule podadmiral Piezza, da se informira o zadnjih dogodkih. Pozval je k sebi očeta ranjenega mladeniča Kraljeviča in je obsodil surovo postopanje italijanskega vojaštva. — Značilno je, da so dve učiteljici iz Dubrovnika izpustili, kasneje pa zopet tirali v ječo.

Zadružni kongres v Belgradu.

Zadružni kongres v Belgradu.

LDU Belgrad, 17. junija. Zadružni kongres je danes opoldne dovršil svoje delo. Kongresa so se udeležili delegati skupščine glavne zadružne zveze, zastopniki raznih ministrstev, političnih klubov narodnega predstavnštva in brogi delavci na gospodarskem in socialnem polju. Dr. Bervaldi je referiral o narodni prosveti. Mihajlo Avramović o obdelovanju zemlje in obdavčenju zadrug, Ivan Lupis-Vukić o izseljeniškem vprašanju in repatriaciji izseljencev, dr. Mihajlo Pupin, je obširno poročal o stanju naših izseljencev v Severni Ameriki. Vsaka točka dnevnega reda se je izčrpno razpravljala ter so bile soglasno sprejete dotične resolucije, ki pozivljejo v srho praktične izvršitve določenih nalog upravnih odbor glavne zadružne zveze, naj posrbi, da se osnujejo zadružne centrale za povzdigo vsega jugoslovansega združništva.

Splošna nezadovoljnost v Italiji.

LDU Berlin, 18. junija. (DKU) »Vossische Zeitung« poroča iz Lugana: Notranje politični položaj se je v Italiji zadnje dni zelo poslabšal. Sedaj ne gre za kakšno vladno krizo, ki se je za svetovne vojske ponovno pojavila in mogla odstraniti z izmenjavo ministrov, temveč za splošno, globoko segajočo nezadovoljnost s sedanjim političnim in gospodarskim položajem dežele, ki se je polastila vseh slojev prebivalstva.

Finančni pogoji Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 14. junija. (DunkU. - Zakasnelo.) »Politična korespondenca« javlja: Po vesteh iz poučenih krogov, so sedaj predmet posvetovanj v Parizu finančni mirovni pogoji za Nemško Avstrijo. Sodiijo, da se je zakasnila izročitev finančnih pogojev zaradi tega, ker aliirane vlasti natančno proučujejo gospodarski položaj Nemške Avstrije. Sodiijo, da bodo zaradi tega finančni pogoji bolj primerni dejanskim gospodarskim razmeram Nemške Avstrije, vsled česar ni nobenega vzroka, da se smatra zakasnitev izročitve tega dela pogojev, kot neugodno znamenje.

Iz četvorice — petorica.

LDU Berlin, 13. junija. (DunkU. Zakasnelo.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Versailles: Iz sveta četvorice je postal včeraj svet petorice. V zadnji minuti je bil poklican prvi delegat Japonske baron Makino k pogajanjem o odgovoru aliirancev. Bržkone se hoče na ta način preprečiti morebiten poznejši protest Japonske.

Boji na Slovaškem.

LDU Budimpešta, 17. junija. (Brezžično.) OKU poroča: Vsled naročila aliiranih vlad smo izdali potrebna navodila za ustavitve vojnih operacij. Kljub temu so prišli Čehi na vsej črti z velikimi silami k napadu ter tep-tajo tako odredbo aliiranih vlasti glede ustavitve operacij. V takih razmerah so ukrenile naše čete, prisiljene, energično obrambne protiodredbe. Zahodno Prešova, v dolini Sajó, Ríme in okolici Leve se vrše hudi boji. — Vrhovno vojno poveljstvo.

Zahteve čehoslovaške duhovščine.

LDU Praga, 14. junija. (DKU Zakasnelo.) »Narodni Politika« poroča: Te dni se pelje depulacija zveze čehoslovaške duhovščine v Rim, da izposluje pri kuriji med drugim tudi ustanovitev samostojnega čehoslovaškega patriarhata, odstranitev celibata za duhovščino in uvedbo češkega jezika v celotni službi božji. Češka duhovščina je baje odločena, da se odneha od svojih zahtev.

Iz pokrajine.

k Imenovanja. Abs. jur. dr. Slavko Barle se sprejme v državno službo in dodeli kot vladni konceptni praktikant poverjeništvu za notranje zadeve v službovanje. Živinozdravnik Leopold Varl iz Radovljice se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in se prideli v službovanje okr. glavarstvu v Radovljici. Živinozdravnik Šimen Zibert iz Malega Rakitovca se sprejme v državno službo kot veterinarski asistent in prideli v službovanje okr. glavarstvu v Krškem. Bivši kanclist pri okr. šolskem svetu v Sežani Rudolf Smerdu se prevzame kot kanclist v XI. činovnem razredu v službovanje pri poverjeništvu za notranje zadeve.

k Podružnica Jugoslov. Rdečega križa v Šoštanj. V tuk. bolnici sta umrla 18-letni Franc Jazbar iz Idrije vsled bolezni in 22-letni Lojze Okretič iz Kostanjevice na Krasu vsled težke trebušne rane, oba bojevnika za svo-

bodo Korotana. Ljubeča skrb naših žen in deklet ju ni mogla iztrgati smrti. Pri pogrebi, katerih se je udeležilo domače vojaštvo in ves narodni Šoštanj, so krasno govorili gg. župnik Atteneder, kaplan Vedečnik, neki nadporočnik iz Celja ter vojak tovariš Pitamic. Zlasti globok utis je ostavil govor g. nadporočnika mladini. Po pogrebu so ga obstopile deklice in dečki, ter mu obljubili, da bodo vsako leto na vernih duš dan okrasili s cvetkami prerana grobova. Vojak Pitamic, tudi begunec, se je poslovil v izbranih besedah od svojega sotrpina Okretiča. Vsa hvala gre našemu vrlemu ženstvu za lepe vence, pevske-mu zboru in zlasti gospej Senica, predsednici podružnice, ki je res z materinsko skrbjo negovala težkoranjenega junaka. Blag pokoj Vama, borca-junaka za našo svobodo!

k Iz Rožne doline. (Zahvala jugoslov. vojaščini.) Ker so se širile take grozovite javiti, da je bilo postopanje jugoslov. vojaščini, ki so bile povod, da je mnogo mladeničev in mož zbežalo iz strahu pred njimi, moram kot pristen Nemec resnici na ljubo objaviti, da je bilo postopanje jugoslov. vojaščine popolnoma lojalno in prijazno, ne le nasproti Slovincem, ampak tudi nasproti pristnim Nemcem. Posebno hvalo moramo izjaviti gosp. poročniku Rudolfu Pogačarju za njegov takten nastop in pravično in ljubeznjivo ravnanje s prebivalstvom. — V imenu več Rožanov: N. N., rojen Nemec.

k Vrnitev vojaštvu posojenih konj. Posestnikom, ki so koncem maja dali na razpolago konje in vozove vojaški upravi, se konji in vozovi v petek, dne 20. junija ob 8. uri v Kranju, barake bivše konjske bolnišnice, vrnejo.

k Ustanovni občni zbor Kočevske čitalnice se vrši dne 19. junija 1919 ob 3. uri popoldne v Beljanovi gostilni. — Dramatični odsek Kočevske čitalnice priredi v soboto dne 21. junija 1919 ob 7. uri zvečer v dvorani hotela Trst Jarčič-Govekarjevo narodno igro »Deseti brate«. Sosedje kočevskih Slovincov se tem potem vabijo, da se odzovejo prvi slovenski kulturni prireditvi v Kočevju. Igra se naslednji dan, v nedeljo, ob istem času ponovi.

k Zdravniška služba v Radencih. V Uradnem listu razpisuje deželna vlada za Slove-nijo službo okrožnega zdravnika v Radencih. Tamošnji okrožni zdravnik je obenem kopalniški zdravnik in ima kot tak prosto stanovanje in od okrajnega odbora poseben letni pavšal. Radenska lithion-vrelec se razpošilja po celem svetu in ima enak učinek kakor mineralna voda slovitega francoskega kopalnišča Vichy.

k Izstop iz državne službe. Gradbeni nadkomisar inž. Václav Racek in gradbeni komisar inž. Robert Balon sta na lastno prošnjo odpuščena iz državne službe.

k Tujski promet. Razhod deželne zveze za tujski promet in turistiko na Kranjskem je deželna vlada odobrila. Izrekla je zahvalo vsem članom društva in ravnateljstvu za njih vzorno delovanje. Predsedniku dr. Valentinu Krisper se še posebej za neumorno in zaslužno požrtvovalnost sporoči priznanje in zahvala. Izrazi se želja, da odstopivši člani posvetijo svojo dosedanje vneto tudi ustanavljanju se organizaciji tujkega prometa za celo Slovenijo.

k Vodevoda naklada v Kranju. Potom naredbe deželne vlade se dovoljuje mestni občini Kranj, da sme vodovodno naklado, uvedeno z zakonom z dne 26. marca 1919, dež. zak. štev. 17, pobirati do 31. dec. 1929.

k Lekarna v Sloveniji. Deželna vlada je sprejela naredbo, s katero se začasno prepoveduje vsaka odtujitev ali obremenitev realnih lekarniških pravic in istotako vsaka

odtujitev inventarja personalnih lekarn ter se do preklica ukine podeljevanje novih lekarniških koncesij.

K Znižanje tarifov na južni železnici. Zakor smo doznali, se bodo lokalne tarife južne železnice z veljavnostjo od 21. junija t. l. zopet izpremenile in sicer sedaj v važnih točkah prav znatno znižale. V blagovnem prometu se zniža 200 odstotno zvišanje, ki se je uvedlo z 18. aprilom t. l., na 100 odstotkov. S tem se sedaj veljavne tarife za eno tretjino zmanjšajo in se dosednji poviški izjednačijo z onimi državnih železnic ljubljanskega ravnateljstva skoraj povsod nižje. Voznine II. razine za I. in III. razred in tudi cene delavskih vozovnic za enkratno vožnjo v skupinah. Vsled tega znižanja so tarife južne železnice za enake razdalje v primeri s tarifami državne železnice ljubljanskega ravnateljstva skoraj povsod nižje. Voznine II. razreda, ki so že do sedaj vsekako nižje kot one državne železnice, ostanejo neizpremenjene. One vozne olajšave, ki jih nudi južna železnica v obliki delavskih tedenskih vozovnic, mesečnih vozovnic za učence, listkov za proge itd., ostanejo še nadalje v veljavi.

K Letoviščarjem in turistom na znanje. Od pristojne strani se nam piše, da bode ostal hotel sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru letos zaprt, ker ni bilo mogoče dobiti primernega najemnika, da se pa bode poskrbelo, da se v prihodnjem letu hotel pravočasno odpre.

K Starši ali drugi sorodniki črnovojnika Antona Pečnika, ki je služil pri 17. pešpolku in dne 24. novembra 1918 umrl v rez. bolnici v Bocnu, naj se zglasijo pri županstvu Brezovica pri Ljubljani.

Iz Ljubljane.

I Vidov dan v Ljubljani. Gospodične in dijaki, ki so pripravljeni sodelovati v proslavo Vidovega dne pri prodajanju cvetic v korist invalidom, se vabijo, da pridejo v petek dne 20. t. m. ob 6. zvečer v magistratno posvetovalnico. Ker je to prva proslava velikega jugoslovanskega praznika, prosimo, da se gospodične in gospodje udeležijo tega sestanka v največjem številu. Hkratu se vabi ves odbor!

I Sestanek slug! V petek 20. junija ob osmih zvečer se vrši sestanek slug v Jugoslovanski tiskarni III. nadstropje desno v knjižnični dvorani. Na razgovoru stanovske zadeve.

I »Listnica« v dramskem gledališču. Ta francoska komedija, ki jo je spisal Octave Mirbeau, se zdi spočetka osladna, a se razvija v pikro, v svojem glavnem junaku dobro zasnovano satiro, da dobi v nekem gotovem oziru skoraj značaj drame. Bili smo zadovoljni z njo. Igrana ni bila dobro. Najboljši izmed vseh je bil Ločnik v maski in igri. Pri Danilu molita nerazločen govor in šepetalka. Vera Danilova bi bila spočetka dobra, a se je nazadnje udala apatiji in se je dolgočasila. Take stvari, zamerimo manj pri burki ko pri duhoviti komediji, ki ima sicer za naša ušesa nesrečno ime, a je vendarle ne smatramo za »Komedijske«. »Neizprosni stražnik« nas je sam na sebi zadovoljil mnogo manj; satira je topa in dramatično ne bogzna kako dobro izpeljana. Barona Larade je podal šest dokaj zadovoljivo, tudi Gregori-

nov komisar ni bil slab. Tudi Danilo se nam je zdel tu boljši ko v »Listnici«, vsaj mimično je stražnika dobro podal. F. B.

I Društvo tehnikov v Ljubljani ima odborovo sejo v soboto, dne 21. junija ob pol 21. uri. Dnevni red: Poročilo o sklepih zagrebškega sestanka.

I Pevec in pevke, ki žele peti pri pravoslavni liturgiji (ob 9. uri dopoldne ob nedeljah in praznikih), naj pridejo v petek ob 6. zvečer v Narodni dom. Sestanek na vrtu. Potrebujemo se še 4 sopranistke, 4 altitske, 4 tenorji in 6 basov.

I Veselični davek v Ljubljani. Deželna vlada je dovolila mestni občini ljubljanski, da sme v letih 1919. in 1920. pobirati veselilni davek v prid mestnemu ubožnemu zakladu.

I Brivnice bodo v četrtek, na praznik presvetega Rešnjega Telesa, do 12. ure opoldne odprte.

I Neizvedljiv predlog. Prejeli smo: Ko se sedaj v splošnem pomanjkanju stanovanj dan za danom po časopisih predlaga v o mogoče načine, dobiti zadosti primernih stanovanj, samo ne ukrene se nič resnega in stvarnega. Je med drugim pred kratkim prinesel neki tukajšnji dnevnik tudi poziv na deželno vlado, da naj se ljubljanskim hišnim posestnikom enostavno zakaže, da ima vsak posestnik svojo hišo vzdigniti za eno nadstropje. Dober nasvet za tistega, ki išče stanovanje, a v resnici popolnoma neizvedljiv. Na razpolago ni sedaj niti delavcev, niti stavbenega materiala, dalje treba za zidanje denarja, a velika večina hišnih posestnikov nima niti toliko gotovine, da bi mogli na svojih hišah izvršiti najpotrebnejša popravila. Dozidek enega nadstropja manjše hiše bi stal okrog 120.000 K, a za to ni dobiti niti posojila v primerni višini in koliko bi znesla najemščina takega stanovanja, če bi se kapital obrestoval vsaj po 3 odstotke, je lahko izračunati. Dalje treba vpoštevati še stavbni red za Ljubljano in regulacijsko črto. Koliko pa je v Ljubljani hiš, ki bi prenesle še dozidavo enega nadstropja in koliko jih končno leži v stavbeni črti? Svetujemo pisu dotične notice, da sam prične z dobrim zgledom in vzdigne svojo hišo za eno nadstropje in nam drugim objavi račun.

I Našla se je v torek zjutraj v vinarni g. Mencingerja na sv. Petra cesti vratna verižica z obeskom. Dobi se istotam.

Repertoire narodnega gledališča.

Drama.

Dne 17. junija, torek: Listnica; Neizprosni stražnik. Abon. C 65.

Dne 18. junija, sredo: Za hčer — Amnestija, popoldne dijaška predstava izven abon.

Dne 19. junija, četrtek: Listnica; Neizprosni stražnik. Abon. A 65.

Dne 20. junija, petek: Zaprto.

Dne 21. junija, sobota: Bajka o volku. Abon. B 66.

Dne 22. junija, nedelja: Bajka o volku. Abon. C 68.

Opera.

Dne 17. junija, torek: Zaprto.

Dne 18. junija, sredo: Madame Favart. Abon. B 2/61.

Dne 19. junija, četrtek: Zongler. Izven abon.

Dne 20. junija, petek: Zaprto.

Dne 21. junija, sobota: Madame Butterfly. Abon. C 64.

Dne 22. junija, nedelja: Jevgenij Onjegin. Izven abon.

Po svetu.

s Burno življenje. Anglež Palmer je bil brez dvoma največji klativitez na svetu, kakor pričajo zanesljivi viri, ki so zgodovinsko dokazani. Zaročen je bil 2827, oženjen pa 887 krat. Imel je 1731 otrok, in sicer 1420 hčera ter 311 sinov. Dedoval je 231 krat, zaspal pa 37 krat v glavnih igrah. Prišel je 89 krat na boben, 119 krat je poneveril ter zakrivil 500 drugih zvitihi sleparstev, za katere je sedel za omreženim oknom. Poljubov je dal 12.830, a 12.830 jih je tudi dobil. Umorov je izvršil 468, a 1116 tatvin in sleparstev, poleg tega je zažgal 44 hiš, a 253 krat je bil veleizdajalec. Vsega skupaj je 31 krat utonil, 17 krat se je pa obesil. Trikrat je oslepel, oglušel 19 krat, onemel 16 krat, ogluhonemel pa 10 krat. Pri vsem tem je bil 118 krat cesar, 445 krat kralj, 4 krat sultan, 420 krat strašilo, 24 krat krvnik ali rabelj, 118 krat je bil berač ter tisočkrat sam bogve kaj še vse. Palmer je bil 117 krat zastrupljen, 211 krat preboden, ustreljen pa 532 krat. Usmrtili so ga 155 krat, devetkrat pa je umrl naravne smrti. Palmer je bil tedaj najslavnejši angleški — igravec.

s Vojne se perijodično ponavljajo. Če pogledamo v zgodovino, moramo priznati, da se večje vojne vsako dobo, t. j. vsakih sto let perijodično ponavljajo. Kot da gre tu za letne čase. Kaj lahko sklepamo iz tega? V enem stoletju se izmenjajo tri ljudske generacije. Prva generacija doživi vse, kar more prinesiti vojna s seboj. Po vojni začne življenje, ki se imenuje mir. Druga generacija živi tedaj v miru. Tretja generacija pa je že popolnoma pozabila vse grozote vojne. Ngromadila so se razna nasprotja, o katerih se zdi, da jih je nemogoče poravnati na miren način. No, in zopet je vojna tu. Ali bi bilo žalostno, če bi znala dobra volja človeštva v bodoče triumfirati nad temi okolnostmi.

s Koliko široka je Donava. Kako človek pogosto precenjuje daljavo v naravi, posebno jasno vidimo iz mnenj, ki vladajo o širini rek, posebno glede Donave. V resnici je ta reka široka pri Ulmu 80 m, pri Regensburgu 230 m, pri Kremsu, Dunaju, Budimpešti pa 1 km; to širino ohrani potem približno do izliva v morje. Pri Belgradu je najširja tam znaša njena širina 1560 m.

s Požar v Berlinu. V Berlinu je zgorela neka tovarna. Požar je bil velikanski. Škoda znaša 4 milijone kron.

s Rumunsko izgube v vojni so znašale, kot poroča brzojavni urad »Dacia«, 449.360 mož.

s Zrakoplovna tekma. V francoskih zrakoplovnih krogih pričakujejo z velikim interesom tekme med dvema zrakoplovkama glede poleta v višino. Dosedaj je od ženskih letalk dosežen rekord 2500 metrov.

s Nesreča v Ameriki. V nekem predoru blizu Filadelfije je skočil s tračnic vlak, ki je vozil rudarje in dinamit. Sledila je strašna eksplozija, pri kateri je izgubilo življenje kakih 100 ljudi. V rudniku v Pensilvaniji pa je usmrčenih 25 rudarjev, a 100 je ranjenih.

s Šale. Na Ruskem je bil nekoč grof Dimitrij Tolstoj minister prosvete. Ta Tolstoj je bil zagrižen reakcionar in zlasti velik sovražnik časopisov. Nekega dne se je od njega poslavljaj visok uradnik, ki se je odpravljaj na ženitovansko potovanje. »Zelim vam srečno potovanje!« je rekel minister. »Kam mislite potovati?« — »Na Nemško, ekscelenca, na Reno in v bližnja mesta.« — »Slišite,« je vzkliknil minister ves razvnet, če pridete v Mogunec, lepo vas prosim, poiščite spomenik Gutenberga in pljunite v moj imenu trikrat v obraz temu vragu, ki je izumil tisk!« — »Pojdij, prijatelj, pojdiva v krčmo h kroni.« — »Ne! Tja pa ne grem!« — »Zakaj ne?« — »Zato, ker je prepovedano na krono zabavljati!«

s O kruhu. Kakor pričajo zgodovinski viri, so pekli v Aterah že v prvem stoletju po Kr. r. izvrsten kruh. V drugem in tretjem stoletju so umeli Atenci peči 72 vrst peciva. Kruha je bilo v izobilju, ali tudi kaj boljšega peciva, kakor kolače in pogače si je Ateneec lahko privoščil. Sladščice so tudi znali pripraviti. Sloveč je bil zimski kruh. Peklo ga je 300 pekov, ki so imeli svoje mline. V srednjem veku so pekli baje naboljši kruh v Benetkah in v Neapolju.

s Grška kraljeva družina. Grška kraljeva družina se nahaja v Luzernu; baje je življenje kralja zelo klaverno. Obiskov ne sprejema, zelo redko gre na prosto ter veliko razmišlja. Dvor šteje vsega skupaj 60 oseb. Dnevno sme potrositi 2000 frankov. Jasnó je tedaj, da ne sme imeti razkošja. Do sedaj je plačal hotelske račune zelo točno, a nekaj časa sem se zdi, da je v denarni stiski. Bivša kraljica je postala nevrastenična. Princ Nikola nosi monokelj in je vedno eleganten. Princezinji Helena in Irena se vozita na kolesih na izprehod. Obe sta zelo lepi.

s Dvestoletnica Robinsona Crusoe. Letos je poteklo dvesto let, ko je izšla knjiga, katero je pač smatrati za najbolj priljubljeno in razširjeno pustolovsko povest, ki je do današnjega časa ohranila svojo svežost ter predstavlja še danes radost mladine kot jo je predstavljala pred več kot sto leti. Ta knjiga je: Robinson. Knjiga je bila prevedena v vse jezike sveta ter našla seveda tudi veliko posnemalcev. Ta čudovita knjiga je bila seveda tudi predmet znanstvenega raziskovanja. Otok San Juan Fernandez v Tihem oceanu je bil baje pozorišče dogodkov, ki so opisani v Defoe-jevi knjigi. Nek škotski mornar, Aleksander Selkirk, je leta 1704. ušel svojemu kapitanu, ki ga je pretepal ter preživel štiri leta na imenovanem, popolnoma neobljudenem otoku v popolni odločenosti od sveta. Ko se je leta 1711. vrnil v domovino, se je obrnil na pesnika Defoe z vprašanjem, če bi bili njegovi zapiski glede doživljanja na samotnem otoku primerni za objavljenje. Par let pozneje pa je te zapiske uporabil v svojem lastnem delu, v Robinsonu Crusoe.

Kašelj nastane vsled prehlajenja slinaste kožice žrela. Ako se pa hitro potrudimo, prehlajeno žrelo zopet toplo držati, zamoremo to zlo odpraviti. Kot izbornó sredstvo priporočamo v ta namen Fellerjev antiseptični „Elsa-fluid“. Vsled antiseptičnega učinka „Elsa-fluida“ se uničijo obenem bolezenske kali. Pri bolečinah v vratu se priporoča tudi zunanje z „Elsa-fluidom“ masirati. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici tega priznanega domačega sredstva stane povsod samo 24 K edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 245 (Širvatsko). Zamorejo se obenem naročiti tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara „Elsakroglice“, 6 škatlic 12 K. Te kroglice so hitrega in sigurnega učinka. Mnogo pristašev si je tudi sredstvo zoper kurja očesa v kratkem času pridobilo. To je namreč Fellerjev turističski obliž v kartonih po 2 in 4 K. Omot in poštnina ae računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obenem, mnogo prihrani. (vb)

miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—; osobito ostrá pasta za podgane K 6—; za ščurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 6 K; uničevalec moljev K 3—; prašek proti mrčesom 3— in 6 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 3 K; prašek za uši v obleki in perilu K 3—; tinktura za bolhe pri pseh K 3—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 3—; prašek proti mravljam 3 K. Pošljite po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

V glavi se je vrtelo Lubanovu, ko je čital pismo. Debele solze so mu stopile v oči in v vsakem gibljaju obraza se mu je javil stud in srd.

Hitro je skočil k Jaroslavu, ki se je bil vzbudil iz omotice ter od drugih podpiran hotel vstopiti v pripravljeni voz.

»Odpustite mi, dragi prijatelj!« je prosil z ginljivim glasom. »Domišljaj sem si, da imam v rokah dokaze za vaše izdajstvo. Moj značaj je nagel, dal sem se premotiti. Toda pri Bogu, dal bi svoje življenje, ako bi mogel popraviti nesmiselno prenačlenjenost!«

Ne da bi čakal na odgovor, je pričel zdravnika obsipati z vprašanji.

»Nič gotovega še ne morem reči. A upajmo, da rana ni smrtna. Zdaj pa sami mislite na to, da z begom rešite samega sebe,« je odgovoril zdravnik.

»Za beg je prepozno,« ga je prekinil pristopiš častnik. In res jih je takoj nato obkolil od zadaj oddelek vojaštva.

Med tem je bila Valeska zvedela o izidu dvoboja in zaprtju Lubanova. Sanjala je sanje posrečenega maščevanja, iz katerih pa jo je še tisti dan neusmiljeno prebudilo pismo Lubanovo.

Pisal ji je to-le:

»Milostiva grofica!

Vsled pogibelne umetnosti, s katero sle mene zapeljali k zločinu, se je dvoboj res vršil. Poročnik Jaroslav pa je zopet dokazal, da zna ravnati samo plemenito. Ohranil mi je življenje, čeprav tega nisem zaslužil. A jaz nesrečnik sem ga ranil. Vendar me božja milost, kakor se je izrekel zdravnik, obvaruje umora. Vaše želje se torej niso uresničile. Jaz sem se med tem prebudil iz omame. Globoko osramočen in skesan se spominjam, da me je žena, da ne rečem zli demon, izvolila za orodje, s katerim je hotela izvršiti črno maščevanje in da sem mogel biti tako slep in premamljen, da sem za ljubezen take osebe hotel žrtvovati mir celega življenja. Ob enem si usojam, vse obljube, ki sem jih bil včeraj storil vam, vračati njih povzročiteljici.

Aleksander grof Lubanov.

Valeska je pismo zagnala po tleh ter ble-da kot smrt z velikimi koraki korakala po sobi.

Nato pa je pobrala pismo, ga shranila ter odšla v očetovo sobo. Dolg je bil razgovor hčere z očetom. Šele čez več ur sta se ločila zadovoljnějša, nego kdaj poprej.

Jaroslav pa določeni dan ni mogel odpotovati, kajti njegovo stanje je zahtevalo popolnega miru in skrbnosti, katero mu je Lubanov preskrbel v svojem lastnem stanovanju.

Polagoma je bolezen ponehavalá, zdravnikova bojazen je minila, on pa je okreval v toliko, da je mogel zapustiti Varšavo. Zvečer pred odhodom mu je bilo naznanjeno, da je za kazen za nekaj časa pregnan na Kavkaz, kamor mu je oditi, čim opravi v Avgustovu, kar mu je naročeno. Grof Lubanov pa se je moral leto dni v trdnjanskem zaporu pokoriti za svojo nespamet.

Komaj je bil zvedel za razsodbo, ko mu je bil naznanjen grof Mičalski, češ, da se hoče posloviti od njega.

Grof, ki v bolezní ni nehal povpraševati po ranjenčevem zdravju, ni mogel najti dovolj besed, s katerimi je izražal svoje veselje nad ozdravljenjem Jaroslava. Nazadnje se je ponudil, da mu za prve dni potovanja za

spremlstvo dá slugo, ki se spozna v okolici. Ker ni hotel žaliti svojega bivšega gostitelja, je Jaroslav sprejel ta dokaz nenavadne grofove skrbljivosti in pozornosti.

Ločitev obeh možev je bila navidez kar najbolj prijateljska.

VII.

Kaka dva dni oddaljen od Varšave se razprostira proti Avgustovu gost les, kakršne je v tistem, melanholičnem veličastvu dobiti menda samo na Poljskem.

Skozi les je držala sa- ena pot. Blizu nje je stala med visokimi drevesi ubožna krčma. Priproste, lesene stene, nizka slamnata streha, majhna okna z napol razbitimi, unazanimi šipami, vse to je v nasprotju z vabljivo okolico nudilo zoperno sliko, kakršno si moremo predstavljati o stanovanju poljskega žida.

Tem večje iznenadenje pa je vzbujalo lepo in mlado dekle, ki je stalo pri vhodu. Črni lasje, dovršene telesne oblike, ki so pričale o orientalskem rodu, črne oči in visoko, vzbočeno čelo, vse to se je zlivalo v povabno celoto, tako da se je zdelo, kakor bi bila priroda hotela v njej ustvariti vzor ženske lepote.

Videti pa je bila na njej zamišljenost in žalost. Z desnico si je podpirala glavo in v misli vtopljená gledala predse.

Kakšno uro je tako strmela, a zdajci so ji od veselja zazarele oči ter odhitele v daljavo, kakor da iščejo tega, ki ga je pričakovala.

Iz grobne tišine je zaslišala konjsko petkanje in čez nekaj minut je pozdravila postavnega mladeniča, ki je bil skočil s konja. Šele zdaj se je jasno videl pravilni ustroj njegovega telesa. Nje vitka postava je bila v vsakem gibljaju veličastna, skoro kraljevska, pri tem pa ljubka in okretna.

Njen ljubimec, v katerem smo zopet spoznali Kurta, je bil od žgočega izhodnega solnca tako opečen, da ga je bilo komaj spoznati.

»Judita, krasna moja gozdna kraljica!« je vzkliknil Kurt ter objel devojko. »Veš li, dragica, zakaj danes prej nego navadno prihajam k tebi? Ker hočem še danes tvojega variha prositi tvoje roke. Ne odbije mi prošnje; premeten je dovolj, da bo kristjanu, osobito bogatemu, dal svojo varovanko. A kaj ti je? Ti blediš?«

In res je bila Judita zdaj bledejša od prej. Krčevita bol ji je stiskala srce. Strmeč in silno razburjen jo je gledal Kurt.

»Midva se nikdar ne moreva združiti! Nepremagljive zapreke naju ločijo. Morava se ločiti!« je rekla Judita komaj slišno.

»Govori, zakaj mi moraš govoriti take besede!« je razburjen vzkliknil Kurt.

Devojka je z obema rokama zakrila obraz in šepetala ihté:

»Moj stric, moj edini sorodnik, je zločinec — morilec!«

»Ti si bolna! Govoriš kot v sanjah!« pravi Kurt ter se sam trudi, da bi obvladal svoja čuvstva.

(Dalje.)

Širite „Večerni list“!

Izdajatelj konsorcij „Večernega lista“.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.